

**Netbeheer Nederland**

Anna van Buerenplein 43  
2595 DA Den Haag

Postbus 90608  
2509 LP Den Haag  
070 205 50 00  
secretariaat@netbeheernederland.nl  
netbeheernederland.nl

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat  
t.a.v. de minister voor Klimaat en Energie  
Postbus 20401  
2500 EK DEN HAAG

**Kenmerk**

BR-2023-2046

**Datum**

15 december 2023

**Behandeld door**

Patrick van Dongen

**E-mail**

pvandongen@netbeheernederland.nl

**Doorkiesnummer**

070 205 50 00

**Onderwerp**

Reactie ontwerp-Energiebesluit Energiewet

Geachte minister Jetten,

Bijgaand treft u de reactie van Netbeheer Nederland (hierna: NBNL) op het concept-Energiebesluit zoals ter consultatie voorgelegd op 18 oktober 2023. Het is positief dat hiermee een volgende stap in het wetgevingstraject is gezet. NBNL roept op om snelheid te maken met het verdere wetgevingstraject en aan te sturen op een spoedige behandeling in de Tweede Kamer. De veranderingen in het energielandschap gaan onverminderd snel en de Energiewet is van fundamenteel belang om aan ontwikkelingen in de energietransitie tegemoet te komen, zoals het belang van de uitbreiding van de energie-infrastructuur voor de economie, (groene) betaalbaarheid, bestaanszekerheid, energietransitie en woningbouw.

De systeembeheerders hebben zich in deze reactie geconcentreerd op de belangrijkste punten welke in hun ogen nog aanpassing, verdere uitwerking of verduidelijking behoeven. In bijlage 1 van deze reactie treft u de belangrijkste punten per hoofdstuk. In bijlage 2 worden deze hoofdpunten, naast overige punten verder toegelicht in het artikelsgewijze commentaar. In deze bijlage worden ook de kennelijke verschrijvingen benoemd.

Daarnaast vraagt NBNL aandacht voor een aantal andere relevante onderwerpen binnen het bredere traject van de Energiewet. Naast dat de Energiewet spoedig behandeld dient te worden is er behoefte aan een wettelijk kader dat snel en flexibel kan worden aangepast en NBNL roept daarom nogmaals op om jaarlijks ruimte te maken voor een adaptief pakket aan wijzigingen in de wet- en regelgeving. Daarnaast gaat NBNL, in aanloop op de parlementaire behandeling van de Energiewet, graag verder in gesprek over een aantal concrete thema's die nog een structurele oplossing behoeven, dit zijn onder andere (i) het vinden van een oplossing voor de kosten van het verwijderen van gasaansluitingen, (ii) het verder verruimen van de mogelijkheden bij cable pooling en (iii) het mogelijk maken om lokaal energie te delen en daartoe tot een goede rolverdeling te komen.

NBNL is van harte bereid om deze reactie nader (mondeling) toe te lichten, en wij denken graag mee bij de vervolgstappen en de uitwerking van de lagere regelgeving.

Met vriendelijke groet,

Hans-Peter Oskam,  
Directeur Beleid & Energietransitie

## **BIJLAGE 1 – Belangrijkste punten per hoofdstuk**

### **Hoofdstuk 1**

Wij wijzen u op een tweetal kennelijke vergissingen in de definities. Deze treft u aan in bijlage 2.

### **Hoofdstuk 2**

Systeembeheerders worden ten behoeve van de uitvoering van hun wettelijke taken geacht om direct te communiceren met hun aangeslotenen, onder andere ter voorkoming van de buitenwerkingstelling van een aansluiting (artikel 3.79 artikel 4) en in het geval van een intrekking van de erkenning van een meetverantwoordelijke partij (artikel 2.49.2 artikel 1). Dit vereist dat klant(contact)gegevens bekend zijn bij deze marktpartijen en kunnen worden gedeeld met de relevante systeembeheerder. Vanwege het verplichte leveranciersmodel beschikken de systeembeheerders in geval van kleine aansluitingen nu meestal niet over voldoende gegevens om de aangeslotenen adequaat te kunnen benaderen. NBNL stelt daarom voor om te verplichten dat klant(contact)gegevens worden opgenomen in de leveringsovereenkomst (2.6.6 artikel 1). Met klant(contact)gegevens wordt ten minste bedoeld: de personalia van de aangeslotene waaronder naam, geboortedatum, telefoonnummer en e-mailadres. Bovendien dient in de overeenkomst ook de EAN-code van de aansluiting/het allocatiepunt te worden opgenomen waarvoor de overeenkomst geldt. De verplichting tot het verstrekken van deze klant(contact)gegevens door de leverancier aan de distributiesysteembeheerder dient vervolgens te worden opgenomen in de ministeriële regeling waarin de uitwerking van artikel 2.27 van de Energiewet zal plaatsvinden. Zie in dit verband voorts onze reactie op artikel 4.20 van de ontwerp-Energiewet.

### **Hoofdstuk 3**

NBNL dringt erop aan dat er geen verzwarende eisen zullen gelden t.a.v. de kredietrating voor de systeemnetbeheerders die zich niet op de financiële markten begeven. De kosten van deze extra controle staan voor deze systeembeheerders, en daarmee voor hun aangeslotenen, niet in verhouding tot de eventuele extra “zekerheden” en kunnen hen zelfs beperken in hun vermogen om noodzakelijke investeringen te doen.

Verder missen we onder andere nadere regels om te bepalen dat voor grote gasaansluitingen het net niet onder economische voorwaarden kan worden beheerd, onderhouden of ontwikkeld.

Voor het overige leiden vooral de nadere regels voor onderwerpen die voor het eerst in de Energiewet geregeld gaan worden, tot vragen en zorgen.

Dit betreft in de eerste plaats de nadere regels in het kader van de bescherming van vitale processen voor de nationale veiligheid (artikel 3.18 ontwerp-Energiewet). De systeembeheerders streven naar -en nemen al een groot aantal maatregelen voor- de veiligheid van het energiesysteem. Daarbij stellen zij een aanpak voor van structurele samenwerking waarbij proportionele maatregelen worden getroffen daar waar zich de grootste risico's voordoen. Het ontwerp-Energiebesluit lijkt daarentegen voor te sorteren op een generieke set maatregelen voor grote delen van het energiesysteem. Potentieel leidt dit tot grote impact op beschikbaarheid van materialen, diensten en arbeidspotentieel die noodzakelijk zijn voor de beheer- en ontwikkeltaak van de systeembeheerders. Systeembeheerders zijn daarom van

mening dat maatregelen gebaseerd dienen te worden op een specifieke risicoanalyse. Zij bepleiten af te zien van een generieke set classificaties en maatregelen bij ministeriële regeling en in plaats daarvan in nauwe samenwerking met de systeembeheerders een methode te bepalen op basis waarvan de systeembeheerder risico gebaseerde maatregelen kan treffen, waaronder zo nodig toepassen van de Aanbestedingswet Defensie en Veiligheid.

Verdere aandachtspunten ziet NBNL voor de nieuwe regels voor aansluiting en transport van producenten van gas uit hernieuwbare bronnen. In het ontwerp-Energiebesluit is nu opgenomen dat maatregelen die daarvoor getroffen moeten worden, economisch verantwoord zijn als deze noodzakelijk zijn om de door het kabinet vastgestelde doelstellingen voor de productie van gas uit hernieuwbare bronnen te realiseren. De systeembeheerders zijn van oordeel dat hieraan een financiële grens en een minimumaantal vollast-uren (aantal uren dat invoeder conform netprognoses zou moeten kunnen invoeden) moet worden verbonden. Dit om te voorkomen dat maatschappelijk onevenredig hoge kosten moeten worden gemaakt voor maatregelen om bepaalde invoeding mogelijk te maken.

Voorts gaat het vooral om het tweejaarlijks kwaliteitsplan dat in het ontwerp-Energiebesluit is voorzien. De systeembeheerders onderschrijven dat kwaliteitsborging van groot belang is. De systeembeheerders hebben echter vragen ten aanzien van doel en scope van het voorziene kwaliteitsplan omdat het veel administratieve lasten met zich mee zal brengen. De systeembeheerders willen hierover graag meer informatie ontvangen zodat zij de voorgestelde bepalingen beter kunnen beoordelen en willen hierover graag overleg met het Ministerie, het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) en de ACM. Voornaamste punt van zorg is of er voldoende begrip is voor de integraliteit van de beschouwing van de kwaliteitsaspecten en het niveau waarover moet worden gerapporteerd. Daarnaast willen zij dat het kwaliteitsplan zo veel mogelijk kan aansluiten bij de huidige werkwijzen van de individuele systeembeheerders ten aanzien van het hanteren van een kwaliteitsborgingssysteem (o.a. de gecertificeerde assetmanagementsystemen NTA8120 en/of ISO 5500-1). Voor een specificatie verwijzen we naar bijlage 2.

Tot slot achten de systeembeheerders de bepalingen rondom invoedtarieven onduidelijk. In Nederland bestaan op dit moment geen invoedtarieven en de opgenomen teksten lijken anders te suggereren. Dit zorgt voor onduidelijkheid over de te hanteren systematiek in het licht 1) van Europese regelgeving en 2) het voorkomen dat een actieve afnemer met een elektriciteitsopslagfaciliteit die binnen zijn installatie elektriciteit opslaat of congestiebeheers- of systeembeheersdiensten levert over dat vermogen tweemaal transport afhankelijke transporttarieven verschuldigd is.

## **Hoofdstuk 4**

### ***Onwenselijkheid van seriële additionele allocatiepunten bij kleine aansluitingen***

De systeembeheerders zijn in afwijking van eerdere signalen tot de conclusie gekomen dat – anders dan wat geldt voor de mogelijkheid van parallelle allocatiepunten – seriële allocatiepunten voor kleine aansluitingen onwenselijk zijn, en wel om de volgende redenen:

1. Een serieel additioneel allocatiepunt bij kleine aansluitingen vraagt ingrijpende aanpassingen van de IT-systemen van systeembeheerders en leveranciers. Dit leidt tot hoge(re) maatschappelijke kosten.
2. Het introduceren van een serieel additioneel allocatiepunt voor kleine aansluitingen is noch nodig noch verplicht vanuit de EU. Hierom stellen de systeembeheerders voor om het voorstel

van de Europese Commissie uit het Market Redesign te volgen. Hierin wordt een duidelijk onderscheid geïntroduceerd tussen 'gereguleerde (slimme) meters' en 'dedicated measurement devices' op meetpunten. Deze laatste mogen alleen gebruikt worden voor het evalueren en verrekenen van flexibiliteit zoals ook in de draft Network Code on Demand Response beschreven wordt. Voordeel van een meetpunt ten opzichte van een allocatiepunt is dat de aangeslotene niet hoeft te investeren in een dure meetinrichting zoals wel benodigd is in het geval van een allocatiepunt (waarvoor alle meetvoorwaarden gelden). De systeembeheerders werken in MFFBAS-verband middels de werkgroep MMOEA (Meerdere Marktdeelnemers Op Een Aansluiting) met marktpartijen samen om de eerste stappen te zetten richting het breed faciliteren en financieel belonen van vraagrespons.

3. De actieve afnemer wordt volgens NBNL al goed en efficiënt gefaciliteerd in de huidige, zeer concurrerende markt, vanwege de bestaande mogelijkheden tot het aanvragen van een additioneel *parallel* allocatiepunt of een extra *meetpunt* t.b.v. flexibiliteit.

NBNL staat achter de doelstellingen van de Energiewet, maar is ervan overtuigd dat seriële allocatiepunten voor kleine aansluitingen, gezien de verstrekkingen, vanuit maatschappelijk kosten noch wenselijk zijn noch noodzakelijk vanuit EU-wetgeving. NBNL dringt er daarom op aan om 2.44 artikel 3 te beperken tot meetinrichtingen bij parallelle allocatiepunten bij kleine aansluitingen en 2.44 artikel 4 t/m 2.54.2 artikel 3 geheel te schrappen.

#### ***Noodzakelijke voorwaarden bij seriële additionele allocatiepunten***

Indien het Ministerie onverhoopt toch in het Energiebesluit seriële additionele allocatiepunten voor kleine aansluitingen zou willen introduceren, dan zouden de huidige bepalingen tenminste aangevuld moeten worden om te voorkomen dat grote complexiteit in de uitvoering ontstaat voor systeembeheerders en marktpartijen respectievelijk dat er veel geschillen over de toerekening van volumina ontstaan. Dit zou betekenen dat situaties van additionele allocatiepunten voor kleine aansluitingen niet worden toegestaan waarbij verrekeningen van meetgegevens tussen meerdere marktdeelnemers nodig zouden zijn. In dat geval is het namelijk onmogelijk om te bepalen met welke marktpartij de meetgegevens van het seriële additionele allocatiepunt verrekend moeten worden. Ook voor de aangeslotene wordt het op deze wijze onnavolgbaar hoe zijn factuur tot stand is gekomen, waardoor de controleerbaarheid van de factuur in gevaar komt. Daarom bepleit NBNL het gebruik van een transactieregister hiervoor.

#### ***Belang van continue stroom van meetgegevens***

NBNL vindt het van het grootste belang dat de meetverantwoordelijke er in het Energiebesluit toe wordt verplicht er te allen tijde alles aan te doen om correcte meetgegevens te verstrekken ten behoeve van het functioneren van het energiesysteem en de bijbehorende marktprocessen. Indien het onverhoopt niet mogelijk is om actuele meetgegevens te verstrekken, dan dient de meetverantwoordelijke verplicht te zijn een maximale inspanning te verrichten om de periode dat meetgegevens geschat worden tot een minimum te beperken. In het geval dat een meetverantwoordelijke wegvalt, dient een continue stroom van meetgegevens ook geborgd te worden. NBNL ziet hier in geval van faillissement een rol voor de curator of bewindvoerder, omdat deze bij machte is om de meetinrichtingen inclusief communicatiemodules operationeel te houden. NBNL vindt ook dat in het Energiebesluit hiertoe een haakje dient te worden opgenomen hoe in dit geval wordt omgegaan met de kosten die volgen uit het borgen van een continue stroom van meetgegevens.

**Kenmerk**  
BR-2023-2046

**Datum**  
15 december 2023

In het geval dat de erkenning van een meetverantwoordelijke wordt ingetrokken, is het ook van groot belang om de continuïteit van meetgegevens te borgen. In dat kader vindt NBNL de in 2.49.2 artikel 2 gestelde termijn voor het contracteren van een nieuwe meetverantwoordelijke partij veel te ruim, tenzij de intrekking van de erkenning gedurende de periode tot en met inwerkingtreding van het nieuwe contract opgeschort kan worden door de ACM.

Daarnaast is in artikel 2.49.2 Artikel 3 de TSB voor gas de minst logische partij om een rol te spelen in het waarborgen dat gebruik gemaakt kan blijven worden van de bestaande meetinrichtingen. Immers, het betreft per definitie geen aansluitingen op het transmissiesysteem voor gas en de TSB voor gas heeft ook geen enkele relatie met meetverantwoordelijke partijen.

#### ***Reactie inzake Energiewet artikel 4.20***

De systeembeheerders hebben als registerbeheerder de wettelijke taak om gegevens ter uitvoering van artikel 4.1 van de Energiewet, tweede lid onderdelen b en c, te verstrekken aan de aangeslotene (incl. in de hoedanigheid van eindafnemer, actieve afnemer of invoeder) of te delen met een ander op basis van verzoek van de aangeslotene.

Ongeacht of dit gefaciliteerd wordt of moet worden door de gegevensuitwisselingsentiteit, betekent dit dat voor de systeembeheerders met voldoende zekerheid vastgesteld moet kunnen worden wie de rechtmatige aangeslotene is en dat deze aangeslotene inderdaad heeft verzocht gegevens betreffende hem of zijn aansluiting te delen met een ander. Derhalve dient bij het aangaan van de aansluit- en transportovereenkomst de identiteit van degene die deze aansluit- en transportovereenkomst aangaat, vastgesteld te kunnen worden (met bijvoorbeeld een nationaal, breed beschikbaar middel gebaseerd op eIDAS-standaarden), zodat later met voldoende zekerheid kan worden vastgesteld dat deze aangeslotene ook het verzoek tot datadelen doet.

De systeembeheerders verzoeken het Ministerie met inachtneming hiervan de identificatieplicht in de lagere regelgeving duidelijk uit te werken. Op dit moment ontbreekt in zowel de ontwerp-Energiewet als in het ontwerp-Energiebesluit een duidelijke identificatieplicht bij het aangaan van een aansluit- en transportovereenkomst, terwijl deze mede voor het datadelen van essentieel belang is.

#### **Hoofdstuk 5**

NBNL heeft enkele opmerkingen gemaakt bij hoofdstuk 5 'uitvoering, toezicht en handhaving'. Met name omtrent de noodzaak om de nadere regels ten aanzien van de strategische reserve van tevoren uit te werken in de ministeriele regeling. NBNL bepleit hierbij niet te wachten tot de Minister de opdracht geeft een strategische reserve in te zetten.

## BIJLAGE 2 – Artikelsgewijs commentaar & kennelijke verschrijvingen

### Overzicht

Overzicht .....	6
Hoofdstuk 1 .....	6
Hoofdstuk 2 .....	6
Hoofdstuk 3 .....	7
Hoofdstuk 4 .....	14
Hoofdstuk 5 (en paragraaf 3.6.5).....	17

### Hoofdstuk 1

#### a. Inhoudelijke opmerkingen

Er zijn geen inhoudelijke opmerkingen opgevallen voor hoofdstuk 1.

#### b. Kennelijke verschrijvingen

Artikel nr.	Tekst + toelichting
1.1	<b>Definitie erkend kredietbeoordelingsbureau:</b> er wordt verwezen naar een artikel 88 dat in 2014 reeds vervallen is. Geldt ook voor de Nota van Toelichting op pagina 59 bovenaan.  <b>Definitie pieklevering:</b> “De Bilt” kan aldaar vervallen omdat deze plaats al is opgenomen in de definitie van gemiddelde effectieve etmaaltemperatuur

### Hoofdstuk 2

#### a. Inhoudelijke opmerkingen

Artikel nr.	Tekst + toelichting
2.6.6 artikel 1	Ingeval van kleinverbruikers moeten de leveranciers faciliteren bij de totstandkoming van de aansluit- en transportovereenkomst tussen aangeslotene en de systeembeheerder. De systeembeheerders zijn daarom afhankelijk van de leveranciers voor het verkrijgen van goede klantgegevens. Om te borgen dat de leveranciers beschikken over goede klant(contact)gegevens ziet NBNL hier daarom graag de personalia van de eindafnemer aan toegevoegd: waaronder in ieder geval volledige naam, geboortedatum, telefoonnummer en e-mailadres. Bovendien dient de EAN-code te worden opgenomen waarvoor de overeenkomst geldt.
2.18.2 artikel 1	NBNL ziet graag expliciet toegevoegd dat een leverancier dient te beschikken over een goede klantenadministratie. Met name ingeval van het faillissement van een vergunninghouder en de daaropvolgende verdeling is het van groot belang dat de leveranciers over een goede klantenadministratie beschikken.

#### b. Kennelijke verschrijvingen

Er zijn geen kennelijke verschrijvingen opgevallen voor hoofdstuk 2.

### Hoofdstuk 3

#### a. Inhoudelijke opmerkingen

Artikel nr.	Tekst + toelichting
<b>Toevoegen nieuw artikel</b>	De systeembeheerders hebben behoefte aan nadere regels voor de overdracht/overgang van de eigendom van netten van anderen dan transmissie- of distributiesysteembeheerders. De bestaande regels zijn niet goed en de systeembeheerders willen graag in overleg met het Ministerie over een andere invulling (waardering en overnametermijn).
<b>3.18</b>	De systeembeheerders streven naar - en nemen al een groot aantal maatregelen voor - de veiligheid van het energiesysteem. Daarbij stellen wij een aanpak van structurele samenwerking voor waarbij proportionele maatregelen worden getroffen daar waar zich de grootste risico's voordoen. Het ontwerp-Energiebesluit lijkt daarentegen voor te sorteren op een generieke set maatregelen voor grote delen van het energiesysteem. Potentieel leidt dit tot grote impact op beschikbaarheid van materialen, diensten en arbeidspotentieel die noodzakelijk zijn voor de beheer- en ontwikkeltaak van de systeembeheerders. Systeembeheerders zijn daarom van mening dat maatregelen gebaseerd dienen te worden op een specifieke risicoanalyse. De systeembeheerders dringen er daarom op aan af te zien van een generieke set classificaties en maatregelen in de MR en in plaats daarvan in nauwe samenwerking een methode te bepalen op basis waarvan de systeembeheerder risico gebaseerde maatregelen kan treffen, waaronder zo nodig toepassen van de Aanbestedingswet Defensie en Veiligheid.
<b>3.18 Artikel 1</b>	<p>Gelieve hiervoor een <i>structurele samenwerking</i> in te richten waarbij systeembeheerders en overheid in gezamenlijkheid vaststellen welke classificatie past bij welke componenten en bedrijfsprocessen en uitwerken welke maatregelen daarop passend zijn.</p> <p>Sub a is nu te ruim geformuleerd en zou NBNL graag gewijzigd willen zien in: "a. gegevens, hulpmiddelen en materialen <i>die uit het oogpunt van nationale veiligheid van kritiek belang zijn</i>: "</p> <p>Verder wordt bepleit een nieuwe sub d toe te voegen, inhoudende: "<i>d. de onder a bedoelde bevoegdheid van de Minister zal worden uitgevoerd met inachtneming van de beheer- en ontwikkeltaak van de systeembeheerder zoals geformuleerd in artikel 3.25 lid 1 van de Energiewet.</i>"</p>
<b>3.18 Artikel 2</b>	<p>Gelieve het eerste lid te formuleren als '<i>proportionele maatregelen om de daarbij behorende mate van geheimhouding te verzekeren</i>'.</p> <p>Gelieve het tweede lid te formuleren als '<i>de maatregelen ... kunnen onder meer inhouden</i>'.</p> <p>Gelieve in het vierde lid '<i>aantal aansluitingen</i>' te vervangen door '<i>verschillende systeembeheerders en naar gelang de risico's die zich voordoen in het energiesysteem.</i>'</p>
<b>3.21.5 Artikel 1</b>	<p>Bepleit wordt om de criteria om voor ontheffing in aanmerking te komen niet op voorhand zo strikt in te vullen als thans wordt voorgesteld. NBNL dringt erop aan in sub a. "zullen" te schrappen.</p> <p>Vanwege de vereiste terugverdientijd van investeringen, stelt NBNL voor om een maximale termijn van 20 jaar op te nemen.</p>

<b>3.26.1 Artikel 1</b>	<p>De bestaande regelgeving omtrent vrijstellingen en ontheffingen van de enkelvoudige storingsreserve van het transmissiesysteem elektriciteit is beleidsneutraal omgezet in het concept-Energiebesluit.</p> <p>De systeembeheerders stellen voor beperkte maar waardevolle aanpassingen te doen aan de reikwijdte van de huidige vrijstellingen.</p> <p>De systeembeheerders stellen voor om voor het landelijk hoogspanningsnet een aanvullende vrijstelling te introduceren van de bedrijfsvoering criteria om tijdens werkzaamheden ten behoeve van uitbreiding of vervanging van het net de enkelvoudige storingsreserve niet of minder stringent (in MW en tijdsduur) in acht te hoeven nemen om de investeringen sneller te kunnen uitvoeren. De huidige criteria hebben tot gevolg dat in de uitvoering regelmatig moet worden gewacht op een moment met lage netbelasting. Door minder stringente eisen aan de vrijstellingen van de storingsreserve te stellen nemen de risico's beperkt toe. Toename van de risico's is in het belang van tijdige realisatie van vervangings- en uitbreidingsinvesteringen acceptabel.</p> <p>Graag willen de systeembeheerders met het Ministerie in overleg treden over dit concrete wijzigingsvoorstel van de vrijstellingen.</p>
<b>3.85, 3.36.1 Artikel 1</b>	<p>1b: de systeembeheerders bepleiten de tekst zodanig ruim te formuleren dat in de toekomst niet is uitgesloten dat een analyse van de ontwikkelingen ook kan plaatsvinden anders dan in de vorm van scenario's. Voorlopig zijn scenario's een geëigende methode om met de grote onzekerheid in de ontwikkeling van het energielandschap om te gaan. Naarmate systeembeheerders meer planmatig gaan werken op basis van RES, CES, NAL, MIEK, neemt de onzekerheid af. De vraag is of het dan wenselijk is nog steeds met scenario's te werken. Het zou wat NBNL betreft wenselijk zijn als hier meer ruimte wordt geboden voor verschillende manieren om met de analyse om te gaan.</p>
<b>3.85, 3.36.1 Artikel 2</b>	<p>Dit artikel beoogt de volgorde van de uitvoering van de noodzakelijke uitbreidingsinvesteringen te regelen.</p> <p>De volgorde van de tekst kan volgens de systeembeheerders tot onduidelijkheden leiden. De tekst zou beter kunnen luiden: <i>"Bij het bepalen van de volgorde van de uitvoering van de noodzakelijke uitbreidingsinvesteringen kent de systeembeheerder <b>volgens bij ministeriële regeling vast te stellen aanwijzingen</b> een hogere prioriteit toe aan de uitvoering naar de mate waarin deze investeringen een bijdrage leveren aan de transitie naar een duurzame energievoorziening, tenzij dat de uitvoering van zijn overige wettelijke taken en verplichtingen verhindert, of indien de onderlinge samenhang tussen investeringen een andere volgorde rechtvaardigt."</i></p> <p>Voor de systeembeheerders is overigens niet werkbaar indien er binnen hun portfolio aan uitbreidingsinvesteringen te veel investeringen geprioriteerd zouden moeten gaan worden. De systeembeheerders gaan er echter vanuit dat het de bedoeling is door middel van de ministeriële regeling niet meer of andere uitbreidingsinvesteringen te prioriteren dan recent is voorgeschreven.</p>
<b>3.40.6 Artikel 1</b>	<p>Wanneer een systeembeheerder zijn systeem niet onder economische condities kan ontwikkelen, beheren en/of onderhouden moet in ieder geval voor grote gasaansluitingen nog in het Energiebesluit geregeld worden (zie 3.40,3c. en 3.40,6,</p>



	<p>a4). Ter zake moet nauw aangesloten worden bij de plicht transport aan te bieden. Bij het ontbreken van een plicht om transport aan te bieden, moet de systeembeheerder ook niet verplicht zijn het systeem uit te breiden of aan te passen. Tenzij dit wettelijk uitdrukkelijk is verboden (zoals t.a.v. bepaalde kleine aansluitingen) moet de systeembeheerder echter wel bevoegd blijven om toch het net uit te breiden of aan te passen ook al is dit volgens de criteria niet economisch rendabel (Voorbeeld: i) de situatie dat GTS vorig jaar het systeem moest uitbreiden of aanpassen in verband met een aansluiting voor een LNG-terminal; ii) de situatie dat een RNB vanwege de netcongestie bij elektriciteit, toch zijn gastransportnet zou willen uitbreiden ook al is dit economisch minder wenselijk.)</p> <p>Voorgesteld wordt daarom toe te voegen: <i>“De systeembeheerder beoordeelt of zijn systeem onder economische voorwaarden kan worden beheerd, onderhouden en ontwikkeld aan de hand van het bepaalde in artikel 3.47. Indien de systeembeheerder overeenkomstig artikel 3.47 van de wet een aanvrager van een grote aansluiting geen aanbod voor (meer) transport hoeft te doen, is de systeembeheerder niet verplicht het systeem voor een aanvrager uit te breiden of aan te passen. Tenzij wet- of regelgeving de systeembeheerder uitdrukkelijk verbiedt een aanvrager een aansluiting aan te bieden, kan de systeembeheerder om andere dan economische redenen besluiten zijn systeem toch uit te breiden of aan te passen.”</i></p>
<b>3.40.6 en 3.47.5 Artikel 2</b>	<p>De voorgestelde tekst leidt ertoe dat de systeembeheerders alle invoeding van gas uit hernieuwbare bronnen moeten accommoderen totdat de kabinetsdoelstellingen zijn gehaald. De systeembeheerders dringen er met klem op aan in lid 4 van artikel 3.40.6 en 3.47.5 artikel 2 ten minste een financiële grens en een minimumaantal vollast-uren (aantal uren waarop een invoeder volgens de netprognoses van de systeembeheerder in zou moeten kunnen voeden) op te nemen tot waar deze plicht geldt om te hoge maatschappelijke kosten van te treffen maatregelen voor een bepaalde invoeding te voorkomen. De systeembeheerders willen hierover graag nader overleg met het Ministerie.</p>
<b>3.41.2 Artikel 1</b>	<p>De systeembeheerders dringen erop aan in de eerste zin van lid 1 "binnen een redelijke termijn" toe te voegen, omdat de bepaling anders de indruk wekt dat in de in het artikel opgenomen gevallen de systeembeheerder de aansluiting direct buiten werking moet stellen. Dit laatste is vanwege de maakbaarheidsproblemen van de systeembeheerders niet mogelijk, maar is afhankelijk van de concrete omstandigheden ook niet wenselijk.</p> <p>Een harde termijn is dus niet wenselijk, maar door "een (dus niet nader te specificeren) redelijke termijn" op te nemen kan de systeembeheerder rekening houden met alle omstandigheden van het geval. Hierbij kan een geschillencommissie of rechter waar nodig toetsen of de door een systeembeheerder gehanteerde termijn onder omstandigheden redelijk was.</p> <p>De systeembeheerders dringen er verder op aan in lid 1, een nieuw sub g toe te voegen: "indien er sprake is van fraude", omdat de systeembeheerders graag duidelijkheid willen dat zij bevoegd zijn ingeval van fraude, ook indien de veiligheid niet in het geding is, een aansluiting buiten werking te stellen.</p>
<b>3.47.5 Artikel 3</b>	<p>Dit artikel over 'onthefving transportcapaciteit gas' is opgenomen vanwege EU-regelgeving. Omdat de inhoud ervan niet van toepassing is op de Nederlandse situatie wordt geadviseerd dit artikel te schrappen.</p>

<b>3.64.2 Artikel 1</b>	Artikel 3.64 van de Energiewet ziet op meer voorzieningen en gevallen dan thans omschreven in 3.64.2 Artikel 1 van het Energiebesluit. In die zin is dit onderdeel van het Energiebesluit onvolledig. We begrijpen vanuit uw Ministerie echter dat artikel 3.64 van de Energiewet middels een Nota van Wijziging zal worden aangepast en dat aanvulling van dit onderdeel van het Energiebesluit daarmee niet nodig is.
<b>3.74 Artikel 1</b>	<p>De systeembeheerders onderschrijven dat kwaliteitsborging van groot belang is. De systeembeheerders hebben echter vragen en opmerkingen bij dit artikel. De systeembeheerders willen graag met het Ministerie, ACM en SodM in nader overleg over doel en scope van introductie van een kwaliteitsplan. Voornaamste punt van zorg is of er voldoende begrip is voor de integraliteit van de beschouwing van de kwaliteitsaspecten, en het niveau waarover moet worden gerapporteerd. Daarnaast is het voor de systeembeheerders van belang dat het kwaliteitsplan zo veel mogelijk aansluit bij de huidige werkwijzen van de individuele systeembeheerders ten aanzien van het hanteren van een kwaliteitsborgingssysteem (o.a. de gecertificeerde assetmanagementsystemen NTA8120 en ISO55001).</p> <p>Lid 2:</p> <p>1) De genoemde aspecten in het ontwerp-Energiebesluit moeten gelijk zijn aan die in artikel 3.25, lid 1 van de ontwerp-Energiewet.</p> <p>2) Zinsnede: 'en kwaliteit van meetdata en het beheer daarvan'. Dit is nieuw toegevoegd t.o.v. huidige regelgeving (en dus niet beleidsneutraal zoals staat in de NvT)? Welke meetdata worden bedoeld? Systeembeheerders hebben zowel te maken met comptabele meetdata bij hun aansluitingen als met operationele meetdata om hun systeem te kunnen besturen.</p>
<b>3.74 Artikel 2</b>	<p>Lid 1:</p> <p>Nut en noodzaak van een kwaliteitsplan kunnen de systeembeheerders pas beoordelen als zij de onderliggende vraag en behoefte beter kennen. De uitwerking van de MR is ook relevant om dit concept-besluit te kunnen beoordelen. Pas als de systeembeheerders hierover meer weten, kunnen de systeembeheerders opmaken of de extra lastendruk opweegt t.o.v. wat het oplevert. Daarbij vooropgesteld dat de systeembeheerders kwaliteitsprestaties (blijven) meten, maar zorgen hebben over de uitwerking van een kwaliteitsplan, het proces daaromtrent en de extra inspanning die dit gaat vragen.</p> <p>Lid 2 sub b t/m g:</p> <p>Risico's, maatregelen, knelpunten etc. worden hier niet integraal maar individueel (per kwaliteitsaspect) in beschouwing genomen. Dat sluit niet aan bij de integrale werkwijze van de systeembeheerders. Daarnaast wordt niet elk knelpunt opgelost met risico nul, het gaat om het managen van risico's.</p> <p>De maatregelen die een systeembeheerder neemt hebben betrekking op beheer, onderhoud en investeringen. We nemen aan dat hier geen beschrijving van alle beheer en onderhoud gevraagd wordt en alle investeringen staan ook al in het investeringsplan. Wat wordt hier dan verwacht qua op te leveren gegevens?</p> <p>Lid 2 sub g:</p> <p>Wat is het verschil met lid 2 sub b?</p> <p>NvT:</p> <p>In de toevoegingen op de NvT staat dat de wijzigingen in de procedure bij dienen te dragen aan de verbetering van de transparantie over de risicobereidheid. Wat wordt bedoeld met transparantie in deze context en welk doel zit hierachter? Wat willen toezichthouders zien, waar zijn ze specifiek naar op zoek?</p>

	<p>Gesproken wordt over het 'in control zijn van met behulp van prestatie-indicatoren'. Gevraagd wordt tot welk niveau dit dan is. Van beleidsniveau tot op de werkvloer is er namelijk sprake van een keten van gekoppelde PDCA-loops. Op alle niveaus worden kentallen bijgehouden om te kijken of de systeembeheerders in control zijn. De systeembeheerders gaan er van uit dat alleen over het hoogste niveau gerapporteerd moet worden in het kwaliteitsplan.</p> <p>Aangegeven wordt het volgende: <i>'Daaronder valt in ieder geval het vaststellen van de doelstellingen van het kwaliteitsniveau dat de TSB of DSB nastreeft op de verschillende kwaliteitsaspecten, de belangrijkste risico's en beheersmaatregelen met bijbehorende streefwaarden voor de prestatie-indicatoren voor het vervullen of handhaven van dat kwaliteitsniveau, en de eventuele knelpunten'.</i></p> <p>De tekst suggereert dat de systeembeheerders voor alle verschillende kwaliteitsaspecten individuele streefniveaus hanteren. Dit is niet het geval. Artikel 3.25 van de ontwerp-Energiewet (vgl. artikel 10 lid 1 Gaswet) schrijft voor dat de systeembeheerder <i>"beheert, onderhoudt en ontwikkelt het systeem, onder economische voorwaarden, op zodanige wijze dat de veiligheid, betrouwbaarheid en doelmatigheid van dat systeem is gewaarborgd, en met inachtneming van de belangen van het milieu, digitalisering, energie-efficiëntie, de transitie naar een duurzaam energiesysteem en de werking van de Europese interne markt."</i></p> <p>In de praktijk betekent dit dat de systeembeheerder een afgewogen balans tussen al die aspecten maakt middels een integrale beoordeling en dat er op geen enkel aspect een absolute minimum- of maximumwaarde is. De systeembeheerders gebruiken hierbij risicomatrices waarmee de risico's ten aanzien van diverse aspecten (bedrijfswaarden genoemd) bepaald kunnen worden en gesommeerd om tot een totaalrisico te komen. De knelpunten met de hoogste totaalrisico's komen in principe als eerste aan bod om opgelost te worden.</p> <p>Aangegeven wordt het volgende: <i>"De maatregelen kunnen betrekking hebben op competenties van mensen, de keuzes ten aanzien van materialen en methodes, processen en procedures."</i> Hierbij lijkt over het hoofd gezien te worden dat maatregelen vaak ook bestaan uit (vervangings)investeringen.</p> <p>Zinsnede is aangepast in: tot slot moet de TSB of DSB in het kwaliteitsplan aannemelijk uiteenzetten dat na toepassen van de maatregelen het kwaliteitsniveau in voldoende mate is geborgd. Zin is onduidelijk en dit is in de praktijk niet uitvoerbaar.</p>
<b>3.74 Artikel 3</b>	<p>De procedure omtrent een kwaliteitsplan in vergelijking met 'het document' wordt een stuk zwaarder dan momenteel geldt voor "een beschrijving van het KBS" (Gaswet artikel 8 lid 1b). Doordat er een toets van de ACM en de Minister komt, levert dat binnen de organisatie van de systeembeheerder meer overhead op doordat de autorisatie op een hoger niveau moet gaan plaatsvinden, inclusief de daarbij horende interne stuurgroepen e.d. Dit geeft per definitie meer administratielast.</p> <p>Lid 4 oud (nieuw lid 3)</p> <p>Bij het IP heeft het Ministerie geconcludeerd dat de Minister niet de bevoegdheid kan hebben voor het opleggen van een bindende gedragslijn. Bij het kwaliteitsplan is die bevoegdheid wel gegeven in artikel 3 lid 3. Voorstel is om de toetsing uitsluitend te laten doen door de ACM.</p>

	We constateren een overlap tussen kwaliteitsplan en investeringsplan. Hoe wordt voorkomen dat er overlap en/of tegenstellingen tussen een investeringsplan en kwaliteitsplan ontstaat?
<b>3.74 en 3.79 Artikel 5</b>	2) Er wordt een meldingsplicht voor voorvallen elektriciteit geïntroduceerd, gelijklopend met de meldplicht voor gas. Wat wordt bij een voorval met betrekking tot het elektriciteitssysteem verstaan onder 'nadelige gevolgen voor de mens of het milieu'? Waar moet hierbij aan gedacht worden?
<b>3.74 Artikel 6</b>	1) Voorgesteld wordt om een calamiteitenplan bij elektriciteit uitsluitend te laten toetsen door de ACM en niet door de Minister.
<b>3.79 Artikel 2</b>	De titel dekt de lading nog niet. Mogen we ervan uitgaan dat er ten opzichte van de huidige situatie geen nieuwe eisen gesteld gaan worden? De voorgestelde tekst laat veel ruimte. Elders zien we dat van de systeembeheerder vaker wordt verwacht dat hij aangeslotenen ergens over informeert en dat hierbij vaak snelheid is geboden. Dat impliceert dat het steeds urgenter wordt dat de systeembeheerder actuele en complete gegevens van de aangeslotenen heeft (n.a.w., emailadres en telefoonnr.) en goed geregeld is dat de systeembeheerder deze van de marktdeelnemers ontvangt.
<b>3.75 en 3.85 artikel 1</b>	<p>Primair pleit NBNL ervoor de huidige systematiek ongewijzigd te handhaven. Met name Rendo, Westland en Coteq pleiten voor het behoud van de huidige BFBN-systematiek. Kredietrating geeft weinig tot geen extra financiële zekerheden, omdat deze drie systeembeheerders zich niet op de financiële markten begeven. De kosten van deze extra controle staan voor hen als kleine systeembeheerders en daarmee voor hun aangeslotenen niet in verhouding tot de eventuele extra "zekerheden" en als de kosten niet individueel vergoed worden, beperkt het hen zelfs in hun vermogen om noodzakelijke investeringen te doen. Het gaat immers toch al snel om EUR 200-400K per jaar per systeembeheerder. Daarnaast zullen extra mensen in dienst genomen moeten om aan deze eisen te kunnen voldoen. Rendo, Westland en Coteq willen hierover graag nader met het Ministerie van gedachten wisselen om tot een werk- en draagbare systematiek te komen.</p> <p>Secundair pleit NBNL er, met name gelet op de substantiële extra jaarlijkse kosten, voor om de tekst ten minste te wijzigen in: "<i>Aan een transmissiesysteembeheerder, transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee, of een distributiesysteembeheerder of hun moedermaatschappij is door een erkend kredietbeoordelingsbureau een kredietkwaliteitstrap investeringswaardig toegekend.</i>"</p> <p>Tertiair dringt NBNL erop aan met betrekking tot de toelichting op "3.75 en 3.85 Artikel 1 kredietkwaliteitstrap investeringswaardig" voor wat betreft de toelichting op het eerste lid op te nemen dat het volstaat om één credit rating te hebben voor TenneT TSO BV die zowel transmissiebeheerder is (voor het net op land) als transmissiebeheerder voor elektriciteit op zee. Het is niet nodig om voor TenneT TSO een nog verdere opsplitsing te maken in de kredietwaardigheidsbeoordeling van de TSB en de TSB- elektriciteit op zee.</p> <p>In de toelichting op "3.75 en 3.85 Artikel 1 kredietkwaliteitstrap investeringswaardig" is tenslotte de volgende zin opgenomen: "De kredietkwaliteitstrap 'investeringswaardig' (investment grade status) komt overeen met minimaal een zogenaamde 'BBB -rating' van DBRS, Fitch Ratings of Standard &amp; Poor's Ratings Services en een 'Baa3 -rating' van Moody's Investors Service". Deze zin schept</p>

	<p>onduidelijkheid over de exacte hoogte van de gestelde kredietwaardigheidsseis. In het bijzonder suggereert deze zin dat bij DBRS, Fitch en S&amp;P sprake dient te zijn van een minimale rating van BBB (en de '-' in 'BBB –rating' dus een koppelteken betreft). Een investment grade status komt bij DBRS, Fitch of S&amp;P echter niet overeen met een minimale rating van BBB, maar met een minimale rating van BBB minus (zoals een investment grade status bij Moody's overeenkomt met een minimale rating van Baa3. Wij zouden de bovengenoemde zin in de toelichting dan ook graag als volgt aangepast zien: "De kredietkwaliteitstrap 'investeringswaardig' (investment grade status) komt overeen met minimaal een zogenaamde rating van BBB minus van DBRS, Fitch Ratings of Standard &amp; Poor's Ratings Services en een rating van Baa3 van Moody's Investors Service".</p>
<b>3.106.3 Artikel 1</b>	<p>Sub a: Omdat Nederland op dit moment geen invoertarieven kent verzoekt NBNL om toe te lichten wat bedoeld wordt onder sub a met de tekst: "de tarieven die gelden voor een actieve afnemer houden op een transparante wijze apart rekening met invoeding op en afname van het transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit". Worden invoertarieven nu wel ingevoerd en geldt dat ook voor TenneT TSO gelet op de maximumtarieven genoemd in Verordening 838/2010? En hoe zit het dan met de bepaling in de EU-regelgeving dat het voor producenten geen verschil mag uitmaken of ze op het landelijke net of op een regionaal net zijn aangesloten? Enige duiding is hier wel gewenst.</p> <p>Voorgestelde onder sub b stelt dat "aan een actieve afnemer die binnen zijn eigen installatie geproduceerde elektriciteit opslaat, geen dubbele tarieven gerekend worden voor de opgeslagen elektriciteit of voor de levering van congestiebeheers- of systeembeheersdiensten aan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit;". In de toelichting staat dat de bepaling dient ter implementatie van de Elektriciteitsrichtlijn artikel 15 (5) (b). Het artikel in het ontwerp-Energiebesluit regelt echter alleen het bij actieve afnemers met een opslaginstallatie voorkomen van dubbele tarieven "voor opgeslagen eigen opgewekte elektriciteit". De Elektriciteitsrichtlijn maakt er echter geen onderscheid tussen of de elektriciteit 'achter de meter' is opgewekt, of elders in het systeem.</p> <p>Omdat Nederland op dit moment geen invoertarieven kent en dus dubbele nettarieven hier sowieso niet aan de orde zijn, dringen de systeembeheerders er primair op aan sub b helemaal te schrappen.</p> <p>Indien schrappen onverhoopt niet mogelijk of wenselijk wordt geacht, dan zou de onderhavige bepaling ten minste gewijzigd moeten worden, omdat deze zoals thans geformuleerd ook onwerkbaar zou zijn.</p> <p>De systeembeheerders stellen daarom voor 3.106,3 artikel 1 sub b te schrappen of in ieder geval te wijzigen in: indien een actieve afnemer met een elektriciteitsopslagfaciliteit, binnen zijn installatie elektriciteit op slaat of congestiebeheers- of systeembeheersdiensten aan een transmissie- of distributiesysteembeheerder levert, mag dit er niet toe leiden dat over het hierbij betrokken vermogen tweemaal transport afhankelijke transporttarieven verschuldigd zijn.</p>

*b. Kennelijke verschrijvingen*

Er zijn geen kennelijke verschrijvingen gevonden in hoofdstuk 3 anders dan al in de tabel hierboven genoemd.

#### Hoofdstuk 4

##### a. Inhoudelijke opmerkingen

Artikel nr.	Tekst + toelichting
2.49.2 artikel 1	Sub 2d: De hierin bedoelde verplichting kan beter gelegd worden op de weggevallen meetverantwoordelijke respectievelijk de curator of bewindvoerder, omdat deze daadwerkelijk in staat zijn te voorkomen dat de meetinrichting en/of de communicatiemiddelen worden verwijderd.
2.49.2 artikel 2	De termijnen in dit artikel zijn enorm ruim. Er dient gewaarborgd te worden dat er te allen tijde werkelijke meetgegevens zijn ten behoeve van het allocatieproces, ook indien een meetverantwoordelijke wegvalt. Minimumeisen m.b.t. interoperabiliteit van de meetinrichting zijn nodig, teneinde in geval van overname van de meetinrichting na het wegvalen of terugtreden van een meetverantwoordelijke partij continu te kunnen voorzien in de voor het allocatieproces vereiste meetgegevens.
2.49.2 artikel 3	<p>Uit de artikelsgewijze toelichting bij dit artikel kan worden opgemaakt dat er op grond van het eerste lid een regeling door de systeembeheerder moet worden getroffen en op grond van het derde lid er ook sprake is van een separate garantstelling door de systeembeheerder. Uit de algemene toelichting blijkt dat EZK slechts één regeling/garantstelling voorziet (zie p.25). Verduidelijking is hier dus nog nodig.</p> <p>Lid 1: NBNL ziet hier liever dat het verzamelen en aanleveren van meetgegevens moet blijven plaatsvinden (tenzij overmacht of technische reden zoals in lid 2 genoemd van toepassing is). De woordkeuze 'indien' lijkt te vrijblijvend. Voorstel is 'indien' te vervangen door 'zodat'. De TSB voor gas is de minst logische partij om een rol te spelen bij het intrekken van de erkenning van een meetverantwoordelijke. Het gaat immers per definitie niet om metingen van aangeslotenen van de TSB voor gas. Deze rolverdeling dient derhalve gewijzigd te worden.</p> <p>Lid 2: De voorgestelde berekeningsmethodiek moet waar mogelijk voorkomen worden, omdat de beschreven methodiek kwalitatief minder is dan alternatieve oplossingen. Voorstel is om de te hanteren methode voor het repareren van meetdata vast te leggen in lagere regelgeving (MR). Uiteraard dient geborgd te worden dat dit ook daadwerkelijk wordt opgenomen waarbij gestreefd wordt naar een zo hoog mogelijke kwaliteit in verband met negatieve effecten voor balanceringsprocessen, de marktwerking en voor de klant. De procedure van lid 2 moet ook gelden indien bij wegvallende meetverantwoordelijken om andere redenen dan overmacht of niet-functionerende communicatiefaciliteiten er geen actuele meetgegevens beschikbaar zijn.</p> <p>Leden 3 en 4: Het is onduidelijk voor welke kosten garant moet worden gestaan. De systeembeheerders weten niet welke "kosten nodig zijn om gebruik te kunnen maken van de actuele meetgegevens".</p> <p>Lid 4: Aandachtspunt hierbij is wel dat de taak in het 4e lid nu eigenlijk alleen ziet op de transmissiesysteembeheerder en er geen expliciete verplichting lijkt voor de</p>

	<p>betrokken curator of bewindvoerder om ook mee te werken aan het blijven functioneren van meetinrichtingen en bijbehorende communicatiemiddelen, terwijl dit wel wenselijk is.</p> <p>Lid 5: NBNL constateert dat in lid 5 een onjuiste term wordt gebruikt en stelt daarom voor om “meterstanden” te wijzigen in “meetgegevens”.</p>
<b>2.44 artikel 1</b>	<p>In artikel 2.44 Energiewet ontbreekt een uitzondering voor grote aansluitingen (artikel 2.44 van de wet betreft zowel kleine als grote aansluitingen): het is niet nodig om hiervoor regels op te stellen zolang gesteld wordt dat de meetverantwoordelijke altijd in staat moet zijn om de meetgegevens per allocatiepunt te bepalen. Het voorstel is om artikel 2.44 Artikel 1 volledig te herschrijven en generiek aan te geven dat het bij grote aansluitingen volledig aan de meetverantwoordelijke is zolang er maar meetgegevens per individueel allocatiepunt en voor de aansluiting als geheel bepaald kunnen worden.</p>
<b>2.44 artikel 2</b>	<p>Dit artikel ziet nu uitsluitend op garanties van oorsprong (GvO's) en niet op certificaten van oorsprong (CvO's). Klopt het dat dit artikel niet van toepassing is op CvO's? Voorstel is om dit artikel breder te formuleren en CvO's ook hierin op te nemen.</p>
<b>2.44 artikel 3</b>	<p>NBNL dringt erop aan nog geen rekening te houden met de mogelijkheid van seriële allocatiepunten bij kleine aansluitingen en ook niet met de mogelijkheid van een submeetverantwoordelijke partij op een serieel allocatiepunt bij een kleine aansluiting. De systeembeheerders dringen er daarom op aan om lid 2 te beperken tot sub a, en om lid 2b en 3 te schrappen.</p> <p>NBNL benadrukt de onwenselijkheid van de combinatie van een serieel allocatiepunt en het splitsen van levering en teruglevering bij kleine aansluitingen. Redenen hiervoor zijn de complexiteit van een dergelijke situatie, de onzuiverheid van de benodigde verrekeringen, de negatieve impact voor marktdeelnemers en de negatieve impact op de uitlegbaarheid van de factuur voor aangeslotenen. Daarom zou een verdere beperking toegevoegd dienen te worden net als in 2.44 artikel 4.</p> <p>In de toelichting staat beschreven dat de ver- en toerekening van verbruiksgegevens wordt uitgevoerd door de systeembeheerders. Voor zover het nog enkel om parallelle allocatiepunten met meetinrichtingen van de systeembeheerders gaat, is dit acceptabel. Voor het overige zou invulling door de systeembeheerders slechts één van de mogelijkheden zijn; er zouden ook andere mogelijkheden verkend moeten worden. Gevraagd wordt de bedoelde passage aan te passen.</p> <p>Voorstel voor toevoegen van nieuw lid 1b met de strekking:</p> <p>“Een meetinrichting voor een kleine aansluiting op een distributiesysteem voor elektriciteit of gas hoeft niet op of nabij het overdrachtspunt geplaatst te worden indien sprake is van een collectief bemeten aansluiting bestaande uit meerdere overdrachtspunten of een streng van lichtmasten op het laagspanningsnet of om historische redenen de distributiesysteembeheerder een meetinrichting niet nabij het overdrachtspunt heeft geplaatst of kunnen plaatsen.”</p> <p>Lid 3: In het geval er wordt gekozen om de nieuwe rol van submeetverantwoordelijke te introduceren (in tegenstelling tot ons advies om dit voorlopig niet te doen), dan ontbreken hier volgens NBNL - in aanvulling op de taken in 2.44 artikel 3 lid 3 - nog</p>

	<p>de volgende taken in relatie tot meetinrichtingen buiten het overdrachtpunt bij kleine aansluitingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Eisen aan de volledigheid en tijdigheid van de uitwisseling van meetgegevens;</li> <li>- Dient de submeetverantwoordelijke ook te kunnen voldoen aan een verzoek van de leverancier om 24 maanden dagstanden aan te leveren?</li> <li>- Hoe dient te worden omgegaan met vragen of klachten over de meetinrichting dan wel meetgegevens?</li> <li>- Bepalingen t.a.v. storingen of uitval van de meetinrichting.</li> </ul>
<b>2.44 artikel 4</b>	<p>In aanvulling op dit artikel dient opgenomen te worden dat er bij een kleine aansluiting geen combinatie mag worden toegestaan van een serieel additioneel allocatiepunt en verschillende marktdeelnemers voor levering (primair allocatiepunt) en teruglevering (additioneel allocatiepunt). Behalve complexiteitstoename voor processen en systemen, heeft een dergelijke combinatie negatieve impact op marktdeelnemers (beïnvloeding van twee marktdeelnemers), onzuivere verrekeningen en onbegrijpelijkheid van de factuur voor de aangeslotene.</p>
<b>2.54.1 en 2.54.2 Artikel 1</b>	<p>In het geval er wordt gekozen om de nieuwe rol van submeetverantwoordelijke te introduceren (in tegenstelling tot ons advies om dit voorlopig niet te doen), dan ontbreken hier volgens NBNL nog de volgende noodzakelijke taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Eisen aan de volledigheid en tijdigheid van de uitwisseling van meetgegevens,</li> <li>- Dient de submeetverantwoordelijke ook te kunnen voldoen aan een verzoek van de leverancier om 24 maanden dagstanden aan te leveren?</li> <li>- Hoe dient te worden omgegaan met vragen of klachten over de meetinrichting dan wel meetgegevens?</li> <li>- Bepalingen t.a.v. storingen of uitval van de meetinrichting.</li> </ul> <p>NBNL constateert dat er nog onduidelijkheid bestaat over de toerekening van de kosten voor deze nieuwe verwerking van meetgegevens. Is het de intentie om hier het kostenveroorzakingsprincipe te hanteren of dienen deze kosten te worden gesocialiseerd over alle aangeslotenen? NBNL ziet deze vragen graag beantwoord. Eenzelfde vraag kan overigens worden gesteld over hoe om te gaan met de kosten die leveranciers hiervoor moeten maken voor de aanpassing van hun systemen en processen: hoe dient hiermee te worden omgegaan?</p>
<b>2.54.2 Artikel 3</b>	<p>NBNL acht de uitvoerbaarheid van de voorgestelde situatie bij intrekking van de erkenning bij een submeetverantwoordelijke partij twijfelachtig. Ook acht NBNL het contracteren binnen een bepaalde termijn van een nieuwe submeetverantwoordelijke partij niet werkbaar aangezien er daarbij extra eisen gesteld dienen te worden aan de submeter (dedicated measurement device) en submeetverantwoordelijke zoals interoperabiliteit van submeters en randvoorwaarden ten aanzien van continuïteit. Dit in relatie tot de kosten voor meetinrichting en meetverplichting buiten een overdrachtpunt van een kleine aansluiting.</p> <p>Alternatief voorstel lijkt meer voor de hand liggend: als er geen meetdata meer door de submeetverantwoordelijke partij wordt aangeleverd, dan vervalt het additionele allocatiepunt inclusief de geregistreerde marktdeelnemers en balanceringsverantwoordelijke op het betreffende allocatiepunt. Zodra er niet over uitgelezen en gevalideerde meetdata kan worden beschikt, zijn er immers ook geen verrekeningen meer mogelijk.</p>

*b. Kennelijke verschrijvingen*

<b>Artikel nr.</b>	<b>Tekst + toelichting</b>
--------------------	----------------------------



<b>2.48.3 artikel 2</b>	Suggestie is om het <b>vet</b> getypte toe te voegen: Een meetverantwoordelijke partij doet, indien hij voorziet of behoort te voorzien dat hij niet langer in staat zal zijn om zijn werkzaamheden die zijn voorgeschreven krachtens artikel 2.46, afdeling 4.1 en de artikelen 4.7 en 4.11 van de wet <b>uit te voeren</b> of indien hij surseance van betaling heeft aangevraagd dan wel te zijnen aanzien faillissement is aangevraagd, daarvan onverwijld mededeling aan de Autoriteit Consument en Markt en de desbetreffende transmissiesysteembeheerder.
<b>2.54.1 en 2.54.2 artikel 1</b>	In lid 2 wordt foutief verwezen naar artikel 2.4 van de Wet.  In lid 4 ontbreekt een woord na het <b>vet</b> geschreven woord: De Autoriteit Consument en Markt verleent een submeetverantwoordelijke partij voor de installatie, het beheer en het meten bij <b>een</b> op aanvraag een erkenning als de submeetverantwoordelijke partij voldoet aan de eisen, bedoeld in het derde lid.
<b>2.54.2 artikel 3</b>	In lid 4 wordt verwezen naar het vierde lid. Dit moet zijn het derde lid.

#### Hoofdstuk 5 (en paragraaf 3.6.5)

##### a. Inhoudelijke opmerkingen

Artikel nr.	Tekst + toelichting
<b>5.1.2 artikel 3</b>	Betreft publicatieverplichtingen voor de ACM. In sub e is voor een afwijkende bewoording gekozen dan opgenomen in de ERL, artikel 59 lid 9:  9. Om meer transparantie op de markt te bewerkstelligen en alle belanghebbende partijen alle nodige informatie, besluiten of voorstellen voor een besluit met betrekking tot transmissie- en distributietarieven als bedoeld in artikel 60, lid 3, te verstrekken, stellen de regulerende instanties de gedetailleerde methode en de <i>onderliggende</i> kosten die worden gebruikt voor de berekening van de desbetreffende nettarieven, ter beschikking aan het publiek, waarbij de vertrouwelijkheid van commercieel gevoelige informatie wordt gewaarborgd  In ERL wordt gesproken van de publicatie van de onderliggende kosten en in het ontwerp-Energiebesluit wordt gesproken van <i>geschatte</i> kosten.  NBNL stelt voor zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bewoording van de ERL zodat er geen extra plicht ontstaat om ook de <i>geschatte</i> kosten te publiceren. De praktijk van de ACM is dat de efficiënte kosten vaak worden geschat met gebruikmaking van de door de systeembeheerders gerapporteerde onderliggende kosten. Als de ACM een schatting maakt op basis van een andere methode van de efficiënte kosten dan wordt dat uitgewerkt in de methodebesluiten.
<b>5.12 Artikel 1</b>	Artikel 1 betreft strategische reserve. De aanhef van lid 1 is zo geformuleerd dat, indien de Minister opdracht geeft aan de transmissiesysteembeheerder voor het inrichten van een strategische reserve, er in de MR nadere regels worden gesteld. NBNL stelt voor te bepalen dat de regels in de MR al uitgewerkt en in werking zijn getreden voordat de opdracht door de Minister wordt gegeven. Het inzetten van een strategische reserve kan onder tijdsdruk moeten plaatsvinden bij niet voorziene marktontwikkelingen. Het is niet raadzaam om op dat moment de uitwerking van de nadere regels te moeten aanvangen.

##### b. Kennelijke verschrijvingen

Er zijn geen kennelijke verschrijvingen opgevallen voor hoofdstuk 5.